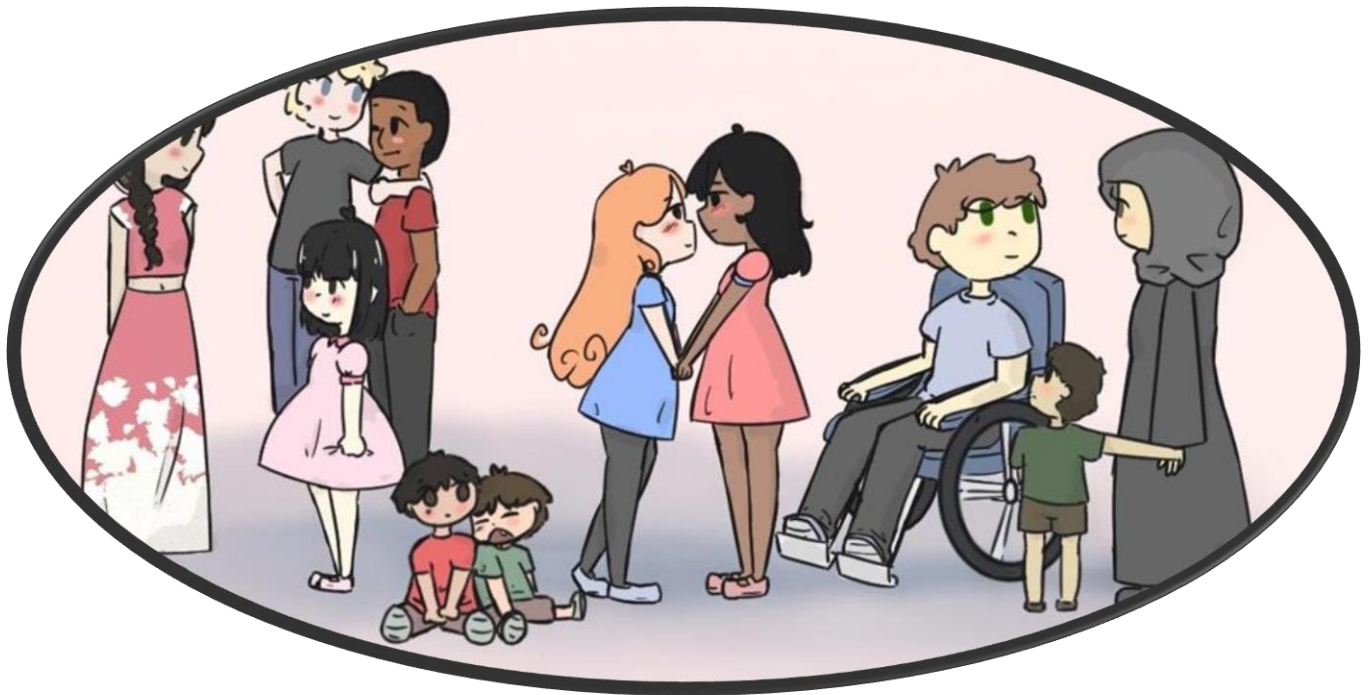

TROLLÄNGENS FÖRSKOLAS LIKABEHANDLINGSPLAN

I läroplanen för förskolan 2018 står det att:

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Lagar som stödjer förskolans likabehandlingsplan

Diskrimineringslagen (2008:567) §1. Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Diskrimineringsförbud 2 kap. 5§. Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten.

Skollagen, 6 kap. 8§ lyfter fram att huvudman ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

I Skollagen, 6 kap, 9§ står det att det är förbjudet för personal att utsätta barn och elever för kränkande behandling.

Anmälningsskyldighet - 14 kap. 1 § socialtjänstlagen och 29 kap 13 §

skollagen: Alla som får veta att ett barn far illa är skyldiga att anmäla det till socialtjänsten. Det gäller även **vid misstanke** att barnet riskerar att fara illa. I förskolan gäller skyldigheten rektorer och pedagoger oavsett om verksamheten är offentlig eller enskild.

Definition av begrepp

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas direkt eller indirekt av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I utbildningen är det huvudman eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Kön: Att någon är kvinna eller man. Vi ska bemöta barn och vuxna som individer inte utifrån kön.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet: Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning: Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning: Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning: Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder: Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Direkt diskriminering innebär att barn/vuxen missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna som lagen omfattar.

Indirekt diskriminering är när man behandlar alla lika. Till exempel när förskolan tillämpar en bestämmelse som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar barn med ett visst kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Likabehandling menas att alla ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Den utsattes upplevelse ligger till grund för om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer på förskolan. En person som berättar att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad måste ALLTID tas på allvar! Uppfostrandet och omsorgen om ett barn är förskolans likväl ett samhällsansvar, där vi alla har ett ansvar att säkerhetsställa att barn får den hjälp och det stöd de behöver i livet.

Vi måste våga se. Vi måste våga bry oss.

Likvärdig behandling är när vi utgår från barnets eller vårdnadshavarens individuella behov, det vill säga att likvärdigt är att bemöta individer olika.

BARNPERSPEKTIV

Vuxna ser barnet, strävar efter att förstå det och vidtar åtgärder som de bedömer vara barnets bästa. Barnets perspektiv kan finnas med.

BARNRÄTTSPERSPEKTIV

Vid varje beslut eller åtgärd som rör barn ska man beakta att dess rättigheter enligt barnkonventionen tas tillvara.

BARNETS PERPEKTIV

Speglar en upplevelse från ett barn. Det krävs att barnet själv fått uttrycka sina tankar med sina egna ord för att detta ska gälla.

Exempel på trakasserier och kränkning:

- Fysiska (tex knuffar och slag)
- Verbala (tex hot eller öknamn)
- Psykosociala (tex utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (brev, teckningar, lappar)

Exempel på fysisk kränkning mellan barn:

- Barn tar saker från varandra
- Barn som tränger sig före
- Barn som knuffas, bits, river, drar i håret
- Barn som står i vägen, motar

Exempel på verbal kränkning mellan barn:

- Att säga: Du är ful. Du är dum
- Att säga: Du får inte komma på mitt kalas.
- Att säga: Du får inte vara med.
- Att säga: Jag kommer döda dig.
- Att säga: Jag vill inte sitta bredvid dig.

- Att säga: Jag vill inte hålla dig i handen.
- Att säga: Du är inte min kompis.

Exempel på psykosocial kränkning mellan barn:

- När barn talar illa om någon annan eller ger negativa kommentarer.
- När fler barn undviker kontakt med ett barn.
- När några/något barn inte får inbjudan till kalas.
- Utfrysning.
- När man känner sig tvingad att vara med på sådant som man egentligen inte vill.

Exempel på kränkning mellan vuxen och barn:

- När vuxna pratar över huvudet på barnen/barnet.
- När vuxna inte lyssnar/ tror på barn.
- När en vuxen uttrycker sig positivt verbalt, men samtidigt negativt med sitt kroppsspråk eller mimik.
- När vuxna inte engagerar sig t.ex. inte griper in i en konflikt man ser eller hör.
- När vuxna har en förutfattad mening kring ett/fler barn i en konflikt.

Exempel på kränkning mellan vuxen och vuxen:

- När vuxna pratar över huvudet på vuxna.
- När vuxna uttrycker sig positivt verbalt, men samtidigt negativt med sitt kroppsspråk eller mimik.
- När vuxna pratar men inte lyssnar tillbaka.

Handlingsplan vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Barn-barn

- Dokumentera händelseförloppet genom att använda hur och vad – frågor. Till exempel: Vad har hänt? Hur kunde det hända? Hur tror du att hen känner sig? Hur ska vi lösa detta?
- Prata med det berörda barnet/barnen när de lugnat ned sig och affekten har avtagit.
- Visa att beteenden som skadar andra eller gör andra ledsna inte är acceptabla.
- Hjälp berörda barn att lösa konflikten och lyft fram och bekräfta barnens känslor.
- Hjälp barnen att försonas - vi kan vara vänner trots att vi tycker olika och att det är acceptabelt att tycka olika.

- Berätta för berörda föräldrar - samma dag stanna kvar eller ringa föräldern och tala om att ni vill samtala med de. Ska alltid vara en av avdelningens pedagoger som pratar med föräldern.
- Rektor informeras om dokumenterade konflikter som förekommit på förskolan.
- Kontinuerlig coachande handledning av rektorn.

Pedagog-barn

Kränkande behandling kan även förekomma mellan pedagoger och barn. Vi har alla skyldighet att uppmärksamma och ingripa när vi ser sådana tendenser. Detta sker genom att ta den vuxne åt sidan och fråga: hur tänkte du nu eller hur menade du? För att på så sätt uppmärksamma och göra personen i fråga medveten om sitt bemötande och förhållningssätt mot barnet/barnen. Pedagogen som ser och hör detta dokumenterar detta genom en anteckning med datum, vad som sagts och vem som är inblandad. I första hand har arbetslaget ansvar för att diskutera och att åtgärda problemet men rektor eller biträdande rektor ska alltid informeras. Ifall konflikten förblir olöst ska enskilda samtal samt ett trepartssamtal mellan berörda partner genomföras.

Pedagog-pedagog

Kränkande behandling kan även förekomma mellan pedagoger. Vi har alla skyldighet att uppmärksamma och ingripa när vi ser sådana tendenser. Det ställer stora krav på civillurage och professionalism. **Se Arbetsmiljölagen.**

Pedagog-förälder

Kränkande behandling kan även förekomma mellan pedagoger och föräldrar. Vi har alla skyldighet att uppmärksamma och ingripa när vi ser sådana tendenser. Huvudman för utbildningen ska utifrån skollag, läroplan och andra styrdokument följa regler som gäller för kränkning mellan vuxna och vuxna.

Förskolans mål i arbetet med likabehandlingsplanen

Trollängens förskolas utbildning och organisation ska utformas så att det främjar goda, tillitsfulla och trygga relationer, trygga lärandemiljöer och likabehandling för alla som vistas hos oss, barn som vuxna.

Genom ett **systematiskt** och **långsiktigt** arbete på individ-, grupp- och förskolenivå vill vi skapa en övergripande strategi som integreras naturligt i vårt dagliga arbete så att vi förebygger och motverkar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Genom ett medvetet och omfattande förebyggande arbete vill vi säkerställa att syftet i likabehandlingsplanen uppfylls. Genom en medveten **handlingsplan** är vi beredda att agera direkt och kraftfullt mot all diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Normer och värden

Alla i förskolan ska få vara i en trygg miljö och i ett positivt klimat som stärker barnens självkänsla. Alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling skall alltid motverkas. Alla ska medverka till att man under lugna förhållanden kan inhämta kunskap. Vi har skapat gemensam samsyn avseende rutiner, normer och värdegrund och vi är medvetna om att det är en ständig process att omsätta arbetet med likabehandling i vår dagliga praktik.

Rutiner och tillvägagångssätt för orosanmälan

Personalen uppdateras årligen i rutiner avseende tillvägagångssätt för orosanmälan genom att läsa och ta till sig den som vi sedan går igenom gemensamt årligen på APU i januari. Vid nyanställning får personalen läsa igenom detta dokument för att sedan skriva under, se nedan.

Det är din oro du anmäler. Ansvar att gå vidare och ta reda på om ett barn far illa ligger på socialtjänsten. De vet vilka åtgärder som krävs, men för att kunna utreda barnets situation kan de behöva mer information från dig.

Viktigt med dokumentation, att du/ni i tidigt stadie börjar att dokumentera.

- Vid akut oro ring 112 polisen. Då kopplas även socialtjänsten in.
- I andra fall kontakta socialtjänsten Rinkeby/Kista stadsdelsförvaltning där barnet bor, de hjälper till för hur du ska gå tillväga med din oro.
- Dokumentera alltid sådant som avviker.

Barnkonventionen är lag från 1 januari 2020: I Artikel 2 i FN:s Barnkonvention står det att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Barns integritet

Vårt förhållningsätt och arbetssätt utgår från **Förskolebrevet** (<https://treskubinoll.nu/forskolebrevet/>). Vi jobbar med pedagogiska övningar som ger barnen verktyg till att skapa trygghet och att bli medvetna om rätten till sin egen kropp och kompisars integritet genom att sätta ord på känslor, lära sig om sina rättigheter och om kroppsgänser. På så sätt kan förskolan hjälpa barnen att nu eller senare i livet berätta om utsatthet. Genom lek, samtal och skapande tillsammans med barnen skapas det förutsättningar för medvetenhet om min och andras integritet. Exempel på olika

pedagogiska verktyg som vi använder oss av är liten och trygg samt stopp min kropp.

Förhållningssätt:

- Ordinarie personal och vikarier som är välbekanta för barnen byter blöjor och hjälper till vid toalettbesök samt är ensamma med barnen på vilostunden. Under blöjbytet sätter vi ord på det vi gör (det ger barnet ett sammanhang av det som sker och signalerar även att ett blöjbyte är något "kliniskt" som görs av hygieniska skäl). Om barnet inte vill byta blöja förklarar vi varför vi behöver göra det. Vid toalettbesök frågar vi barnen hur de vill ha det när de är på toaletten (t.ex. hjälp med byxor, stängd eller öppen dörr, pedagog med eller vänta utanför).
- Ordinarie personal och vikarier, välbekanta för verksamheten och barnen, öppnar/stänger förskolan.
- Om en vikarie, som ej är välbekant för barnen, blir ensam på en avdelning slår vi ihop avdelningarna.
- Vi stjäl aldrig kramar eller pussar från barn. Vi kramar barnen när de själva vill. Om vi ska trösta barnen med en kram frågar vi alltid "vill du ha en kram?" och accepterar sedan deras svar på ett neutralt sätt.
- Om vi busar eller kittlar ett barn så slutar vi omedelbart när barnet säger "nej/stopp/sluta" – även om barnet skrattar.
- Vi tvingar aldrig barnen att kramas som förlåt eller som alternativ till att slå eller nypa (ex "ni kan kramas eller klappa varandra fint istället").
- Vi vågar fråga om ett barn uppvisar ett misstänkt beteende. Vi antecknar om ett barn säger/gör något som gör oss fundersamma. Våga se, våga fråga, våga agera – det är vårt ansvar som vuxna.
- Vi är inte rädda för att göra en orosanmälan – vi är rädda om barnens säkerhet.

Trollängens policy vid våldsamt beteende

Trollängens förskola har **nolltolerans** mot våldsamt beteende. Detta gäller alla som befinner sig på förskolan, det vill säga: barn - barn, pedagoger - barn, pedagoger - pedagoger, föräldrar- pedagoger, föräldrar- barn. För att uppnå detta är det viktigt att vi arbetar medvetet utifrån detta arbetssätt:

- Använd ett medvetet och förklarande arbetssätt - tala vad du förväntar dig av vad barnet ska göra.

- Hindra våldet på ett tidigt stadium. Reagera på minsta tjuvnyp.
- Hot om våld är lika allvarligt som faktiskt våld.
- Alla som vistas på Trollängens förskola har ett ansvar att agera. Barnet har ansvar för sin våldsamhet – oavsett funktionsvariation eller provokationer.

Kartläggning av riskmiljöer på förskolan

Barn som far illa utsätts för olika former av fysiskt och psykiskt våld. Det kan röra sig om hot, kränkningar och övergrepp men också om försummelse, omsorgssvikt, van-vård och utnyttjande. Det kan både ske i hemmet och i skolan, av vuxna såväl som av jämnåriga. Det kan ske i vilken miljö som helst där barnet vistas och barnet kan också utgöra en fara för sig själv, genom ett självdestruktivt beteende. Det är pedagogernas ansvar att kartlägga vad det finns för riskmiljöer genom observation och dokumentation. Systematisk arbetsmiljöundersökning samt barnsäkerhetsronder genomförs årligen. "

Förebyggande arbete

- Information till alla föräldrar i samband med introduktionen om förskolans likabehandlingsplan, föräldrars ansvar samt vart man kan vända sig om man upplever att sitt egna barn blir utsatt.
- Likabehandlingsplanen tas upp på föräldramötet på höstterminen.
- Trollängens förskolas likabehandlingsplan finns att tillgå på varje avdelning, där den hänger synligt och är lättillgänglig.
- Finns på vår hemsida <http://trollangenspersonal.se/>.
- Vi jobbar med pedagogiska övningar som ger barnen verktyg till att skapa trygghet och en medvetenhet till sin egen kropp och kompisars integritet genom att sätta ord på känslor, lära sig om sina rättigheter och om kroppsgänser. På så sätt kan förskolan hjälpa barnen att nu eller senare i livet berätta om utsatthet. Genom lek, samtal och skapande tillsammans med barnen skapas förutsättningar såsom *liten och trygg, stopp min kropp*.

Arbetslaget ska:

- Ansvara för att barnen utvecklar förståelse och respekt för allas olikheter.
- Ansvara för att reda ut konflikter och osämja bland barnen.
- Medvetet uppmärksamma barns strukturer genom kartläggning, observationer och dokumentationer.
- Ansvara för att organisera inom- och utomhusmiljön så att alla pedagoger har uppsikt över barngruppen.
- Ansvara för att skapa en välorganiserad och strukturerad vardag.

Pedagogens ansvar:

- Att aktivt arbeta i enlighet med förskolans likabehandlingsplan.
- Att kontinuerligt kartlägga och anpassa miljön efter barnens önskemål och intressen.
- Att arbeta i delade barngrupper (4–6 barn).
- Att vara en härvarande, delaktig och inlyssnande pedagog i barngruppen.
- Att samtala om allas lika värde i alla sammanhang.
- Att möta föräldrar dagligen i dialog vid lämning och hämtning.

Pedagogiska aktiviteter:

- Arbeta med Barnkonventionen genom "Barnkonventionen på lådan", Barnens planet samt Igelkott och Kanin.
- Arbeta med REDE (Respekt, empati, djur och etik).
- Stopp min kropp samt Liten och Trygg
- Kompisböcker t.ex. "Kanin och Igelkott", "Pricken", "Så olika så lika!"
- Systematiska samtal och diskussioner om till exempel känslor, hur vi är bra kompisar.

Föräldrarnas ansvar:

- Vid inbjudan av kalas så är det ett krav att om man delar ut inbjudningskort på förskolan ska alla barn på avdelningen vara inbjudna. Vid annat fall skriv privata inbjudningskort.
- Ta alltid upp eventuella konflikter med avdelningens pedagog, aldrig med det berörda barnet (Om ditt barn har blivit utsatt för en kränkning av ett annat barn).
- Du får ALDRIG säga till ditt/dina barn "Du får slå tillbaka".

"En verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar. I sådana miljöer växer självförtroende, respekt och tolerans. Där verksamheten saknar mening och lust finns grogrund för trakasserier och annan kränkande behandling. Varje verksamhet skall organiseras och utformas på sätt som främjar likabehandling, goda relationer och trygga miljöer samt skyddar barn och elever mot alla former av kränkningar"
(Skolverket, allmänna råd – för arbetet med att främja likabehandling).

Kompetensutveckling

Likabehandlingsplanen skall vara ett levande dokument och ständigt vara ett ämne för diskussion och dialog. Pedagogerna ska ständigt uppdatera sina

2020-12-07

kunskaper inom normkritik och jämställdhet i förskolan. Det gör vi genom förskolans SKP samt kontinuerlig fortbildning såsom APU, läsa litteratur samt gå på föreläsningar.

Revidering av likabehandlingsplanen

Huvudman, rektor, biträdande rektor reviderar reviderar likabehandlingsplanen på höstterminen varje år i samråd med förskollärare samt barnskötare.

Härmed har jag undertecknad, läst och tagit till mig Trollängens förskolas likabehandlingsplan;

Datum:

Namnunderskrift: